

ROŽĎALOVICKO

Městský zpravodaj pro občany Rožďalovic, Ledčerek, Viničné Lhoty, Podlužan a Hasiny

Cena: 30 Kč

1/2024

Vážení čtenáři,
dovolte mi, abych Vám v letošním prvním čísle našeho zpravodaje představil, jaké nás letos čekají investiční a kulturní akce a další zajímavé novinky.

ROZPOČET MĚSTA

Ve stručnosti Vás nyní seznámím s rozpočtem města. Zastupitelstvo města schválilo rozpočet na rok 2024 jako schodkový. Schodek rozpočtu ve výši 22 187 Kč je vyrovnán přebytkem hospodaření minulých let. Opět byly podpořeny všechny naše místní spolky v celkové částce 544 380 Kč.

ROZPOČET ŠKOLY

Příspěvková organizace Základní škola a Mateřská škola G. A. Lindnera bude hospodařit s obnosem ve výši 3 528 131 Kč. V této částce je i příspěvek na neprovozní výdaje neboli nepřímá finanční pomoc rodičům – veškeré položky shrnuje tabulka na následující stránce.

Celkově tedy rodiče ušetří 446 000 Kč. Spolu s vedením školy je projednávána i finanční podpora pro 5. třídu na školu v přírodě. Jakou formou a v jaké výši, prozatím není jasné. Plánujeme, že se tento příspěvek bude vyplácet cyklicky každý rok právě 5. třídě. Do rozpočtu města na rok 2025 bude zahrnut příspěvek na lyžařský výcvikový kurz pro 7. a 8. třídu.

Obřadní síň městského úřadu hostila ve středu 13. března školní kolo recitační soutěže

Významná částka bude investována do nákupu nového plynového kotle a s ním související doplňkové služby (ohřev vody pro školní kuchyň). Do kuchyně v mateřské škole budou pořízeny nové nerezové stoly v celkové částce 60 000 Kč.

V minulém čísle zpravodaje jsem zmínil provedení veřejnosprávní kontroly ve škole, jejíž závěry byly postoupeny kompetentním orgánům. V této chvíli je známa informace, že Ministerstvo školství, mlá-

deže a tělovýchovy České republiky předalo závěry této kontroly Policii ČR.

RESTAURACE NA RADNICI

Počátkem jara se rozběhly stavební práce dlouho slibované rekonstrukce restaurace Na radnici. Realizace nových prostor restaurace bude rozdělena do několika etap (předpokládané dokončení v roce 2026), jelikož celkové provedení je finančně velmi náročné a nelze na něj čerpat finanč-

Na tradičním Setkání starosty se spoluobčany, které proběhlo ve čtvrtek 28. března, vystoupily děti z mateřské školy

Příspěvek města na neprovozní výdaje školy	
Pomůcky pro žáky 1. třídy	56 000 Kč
Pracovní sešity	100 000 Kč
Kreslící a výtvarné potřeby ZŠ	30 000 Kč
Kreslící a výtvarné potřeby MŠ	20 000 Kč
Školní sešity	30 000 Kč
Učebnice	50 000 Kč
Reprezentace školy, soutěže (doprava)	10 000 Kč
Plavání ZŠ (doprava + kurzovné)	70 000 Kč
Exkurze, kulturní akce MŠ (vstupné)	40 000 Kč
Exkurze, kulturní akce, škola v přírodě MŠ (doprava)	40 000 Kč
Výdaje celkem	446 000 Kč

ní prostředky z dotačních titulů. Tato akce si žádá i zásah do přilehlé staré budovy, a městský úřad tak přijde o místo současného archivu a o místnost veřejného rozhlasu. Při této příležitosti bude též vybudováno nové sociální zázemí pro sály radnice v prvním patře. Současný stav nevyhovuje kapacitě návštěvníků.

MĚSTSKÝ ÚŘAD

Rozloha městského úřadu se zmenší a s tím souvisí další připravovaná projektová dokumentace. Budova bývalého hotelu se pravděpodobně stane novým působištěm úřadu.

NOVÉ PŘÍSTAVBY ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÉ ŠKOLY

Dalším připravovaným projektem je dokončení studie nové přístavby základní školy, kde vznikne kuchyň, jídelna, tělocvična a nové učebny. Přístavby se též dočká mateřská škola, jejíž kapacita se tím zvýší o 50 dětí.

REKONSTRUKCE NÁMĚSTÍ

Již poněkolkáté se za posledních několik let upravuje projekt rekonstrukce náměstí, kde největší potíže působí umístění autobusových zastávek a kruhový objezd u automatu na Eko-vodu.

NOVÉ KABINY NA FOTBALOVÉM HŘIŠTI

Zastupitelstvo města se také dohodlo s vedením fotbalového klubu FC Trnavan Rožďalovice na pomoci při výstavbě nových kabin na fotbalovém hřišti. Město bude vystupovat jako garant tohoto projektu, a to především z důvodu vlastnictví pozemků v tomto areálu.

Přeji Vám příjemné jarní dny.

*Petr Kapal
starosta*

Město Rožďalovice již popáté pořádalo Ples měst a obcí nymburského regionu. Výtěžek z plesu ve výši 150 000 Kč byl i letos předán Gynekologicko-porodnickému oddělení Nemocnice Nymburk

Od začátku roku probíhaly u Holských rybníků terénní úpravy zahrnující prohloubení a pročištění vodotečí a menších nádrží

Foto Petr Černožorský, 14. března 2024

Od začátku roku pokračuje rekonstrukce chodníků v Tyršově ulici

Nových chodníků se dočká i Boleslavská ulice

VaK Nymburk prováděl v pondělí 11. března v ulici U Fary stavební úpravy v souvislosti s připojením obce Košík na vodovodní řad

Začátkem března byla zrekonstruována střecha hospodářské budovy na školním dvoře

I během zimy pokračovaly stavební práce na poldru u Mlýnce, dokončen by měl být v únoru příštího roku

Po téměř čtyřech letech dokončil soukromý investor stavbu bytového domu pro seniory v Lindnerově ulici. V pátek 12. ledna si mohla rožďalovická veřejnost prohlédnout interiéry domu v rámci dne otevřených dveří

V sobotu 9. března uspořádal Odbor přátel SK Slavia Rožďalovice v sále radnice tradiční Dětský maškarní rej

Večer pak proběhl Rej masek s kapelou Víkend Rock

Děti z mateřské školy navštívily ve čtvrtek 21. března městskou knihovnu

PŘEHLED PLÁNOVANÝCH AKCÍ

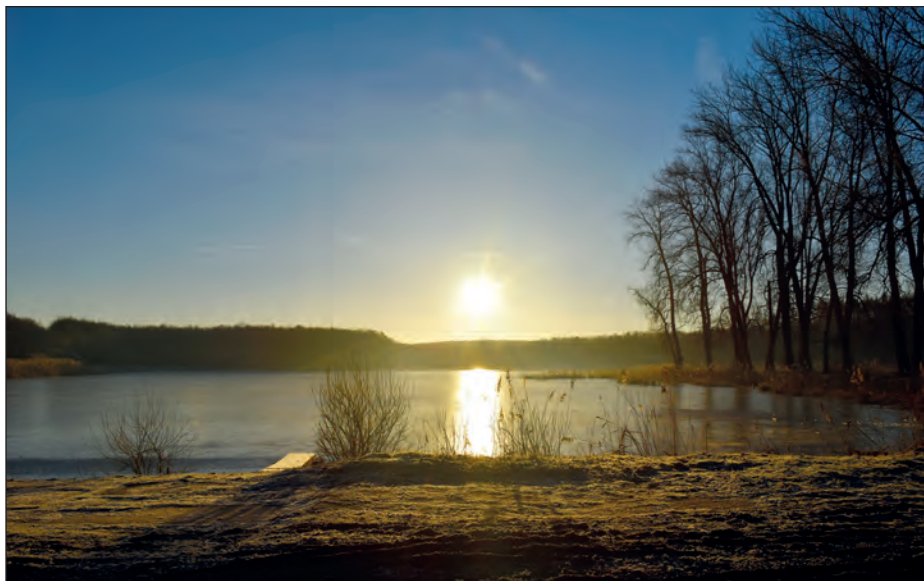
26. dubna	DUO JAMAHA A TOM MANDL (sál radnice, 14.00)
24. května	BLACK BAND (sál radnice, 14.00)
31. května	Vernisáž výstavy David Vávra + Jiří Vorel + přátelé (Milada Zubatá, Jiří Kárník, Jiří Krejčík, Malte Dickmann, František Vorel...) (Galerie Melantrich, 17.00)
21. června	Václav ŽÁKOVEC a Anna VOLÍNOVÁ (sál radnice, 14.00)
20. července	Rožďalovické letní slavnosti (areál FC Trnavan, 14.00)

Druhá nejteplejší zima v historii měření

LEDEN

Začátek roku se hned o půlnoci 1. ledna ohlásil slabým deštěm, dopoledne se na chvíli ukázalo slunce, pak se však obloha zatáhla a v dalších dvou dnech vydatně zapršelo (20 mm). Následně se přidal i čerstvý vítr, nicméně teploty zůstávaly až do Tří králů nadprůměrné. Příliv ledového arktického vzduchu od severu začal ovlivňovat ráz počasí hned následující den a po celý týden teploty víceméně nevystoupaly nad bod mrazu. Jasno a bezvětrí hnaly v noci rtuť teploměru až k $-13\text{ }^{\circ}\text{C}$. Holomrazy pak částečně polevily až o víkend, kdy se teploty přes den dostávaly mírně nad nulu, avšak čerstvý vítr pocitovou teplotu snižoval. Obdobný ráz počasí vydržel až do konce dalšího týdne, ve středu a ve čtvrtek navíc připadlo několik centimetrů sněhu, v pátek 19. ledna se pak vyjasnilo a teplota v sobotu po ránu klesla k $-11\text{ }^{\circ}\text{C}$. Slunečná sobota doslova vybízela k zimním sportům (na Třeboňském rybníku se bruslilo už druhým týdnem) či k procházkám zimní krajinou.

Obleva se dostavila hned po neděli, v úterý postupně odtály poslední zbytky sněhu, ve středu v západním až jihozápadním proudění vystoupaly teploty téměř k $12\text{ }^{\circ}\text{C}$, přidal

Horní rybník, 29. ledna

se čerstvý vítr, srážky se proměnily v deštivé. V noci však teploty až na výjimky klesaly i nadále pod bod mrazu, ráno se tak objevovaly mrznoucí mlhy, námraza či ledovka. Slunečné počasí nás provázelo od neděle 28. až do úterý 30. ledna, v samém závěru měsíce se pak zatáhlo a mírně ochladilo. Teplotně byl letošní leden normální, byl však bohatý na srážky (53 mm), což je téměř o 60 % více oproti dlouhodobému normálu.

ÚNOR

Výrazná změna charakteru počasí přišla počátkem února, kdy se oteplilo, přidaly se dešťové srážky a také čerstvý vítr. Teploty se dostaly i nad $13\text{ }^{\circ}\text{C}$, v noci pak neklesaly pod $6\text{ }^{\circ}\text{C}$. Téměř jarním dnem byla sobota 10. února ($12,5\text{ }^{\circ}\text{C}$), kdy přes den nepršelo a z protrhané oblačnosti občas vysvitlo i slunce. Vydatný déšť (od 1. do 12. února napršelo přes 60 mm) zvedl hla-

Po dva lednové víkendy se na Třeboňském rybníku bruslilo a hrál hokej

dinu Mrliny, která už v pátek večer 9. února překročila 1. stupeň povodňové aktivity a v pondělí 12. února po nedělním celodenním dešti kulminovala na 183,8 cm (od 2. stupně povodňové aktivity ji dělilo pouhých 6 cm). Již druhý den však začala naštěstí opadávat.

Nadnormální úhrny srážek také zvedly hladinu podzemních vod, takže někteří občané měli zaplavené sklepy.

V následujícím týdnu jsme se již obešli téměř beze srážek, polojasnou oblohu střídala zatažená a teploty šplhaly vysoko (až o 8 °C nad dlouhodobý průměr, v pátek 16. února ukázal teploměr v odpoledních hodinách 14,1 °C). V týdnu od 19. do 25. února bylo převážně zataženo (srážkové úhrny za celý týden dosáhly 17 mm), slunečná byla pouze sobota 24. února, kdy teplota vystoupala v odpoledních hodinách

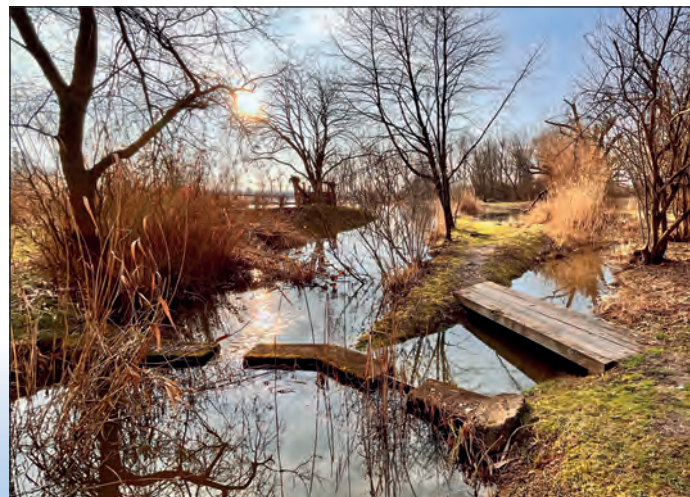
mírně nad 12 °C. Vyjasnilo se také v neděli, ale až později odpoledne a bylo o poznání chladněji (necelých 9 °C). Zataženo nízkou oblačností pak bylo i poslední únorový týden, teploty zůstávaly pod 10 °C.

Celkově byl letošní únor podle Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) o 6,7 °C teplejší, než je dlouhodobý průměr, a nejteplejším za posledních 250 let (zajímavé jistě je, že jen 12 březnů bylo

Rozlitý Hasinský potok u Bučického mlýna, 10. února

Únorové nadnormální srážky zcela naplnily soustavu Holských rybníků

Počátkem února umístil Český hydrometeorologický ústav k Třeboňskému rybníku dočasně stanici na měření kvality ovzduší

v historii měření teplejších než letošní únor a 64 dubnů bylo dokonce chladnějších). Nezvykle teplé byly také noci, během nichž teploty neklesaly pod bod mrazu. Za celý únor se tak stalo pouze třikrát, přičemž nejnižší sestoupila teplota 14. února, kdy bylo $-1,4\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Během února také spadlo nebývalé množství srážek (90 mm), napršelo tak 220 % dlouhodobého průměru. I díky

těmto únorovým úhrnům byla letošní meteorologická zima (od prosince do konce února) s celkovým úhrnem 204 mm nejbohatší na srážky od roku 1961 (a zároveň druhou nejteplejší). Většina srážek byla však deštových, a to i na horách, takže už koncem února zde kromě hřebenů nebyl téměř nikde žádný sníh.

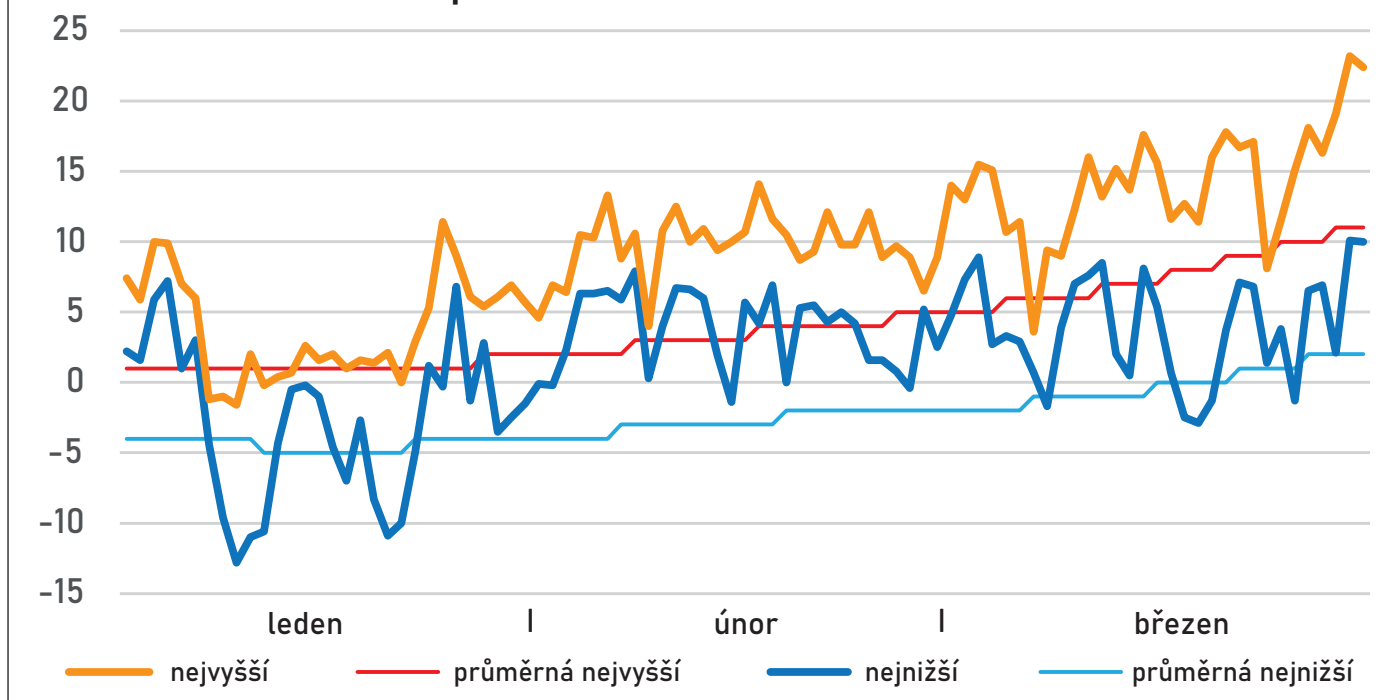
Letošní teplý únor také velmi výrazně uspořádal začátek bujení vegetace. Podle

ČHMÚ takzvané fenologické předjaří, kdy se například určité druhy stromů nebo keřů začínají olistovat a začínají kvést některé květiny, začalo letos dokonce s pětidenním předstihem.

BŘEZEN

Mlhy a nízká oblačnost nás provázely i začátkem března, během dopoledne se však většinou rozpustily a odpolední maxima

Přehled teplot v období od 1. ledna do 31. března

Zdroj: vlastní měření autora

Rozkvetlé stromy nebyly letos v půlce března ničím výjimečným

šplhala i nad 15 °C. Mírné ochlazení v polovině první březnové dekády přineslo více oblačnosti, teploty zůstávaly ale i tak nadprůměrné, ačkoliv druhý březnový víkend (9. a 10. března) byl značně větrný a pocitová teplota tak byla nižší. Hned v pondělí při polojasné obloze jsme v odpoledních hodinách zaznamenali téměř 16 °C, po zbytek pracovního týdne bylo sice převážně zataženo nízkou oblačností, nicméně teploty zůstávaly poměrně vysoko nad dlouhodobým průměrem (13–15 °C), v pátek 15. března dokonce atakovaly 18 °C.

Jaro tak propuklo v plné síle, příroda byla podle meteorologů minimálně o měsíc napřed – na mnoha zahradách se tak již začalo se sekáním trávy. S přechodem studené fronty v sobotu odpoledne, která přines-

la první březnové výrazné srážkové úhrny (6 mm), se citelně ochladilo. Noční mrazy tak nebyly žádnou výjimkou až do poloviny následujícího týdne, přes den se teploty dostávaly nad 11 °C. Od středy se začalo oteplovat, a ač obloha zůstávala převážně zatažená vysokou oblačností, prosvítalo přes ni slunce a teploty šplhaly v pozdních odpoledních hodinách až k 18 °C.

Přechod studené fronty během soboty 23. března přinesl pokles teplot bezmála o 10 °C: zatímco v 10 hodin dopoledne ukazoval teploměr 17 °C, odpoledne kolem 16. hodiny spadla teplota k pouhým 8 °C, pocitově však bylo díky čerstvému větru ještě chladněji. Proměnlivé a značně větrné počasí panovalo po celý pašijový týden, na Zelený čtvrtek k ránu také zapršelo (10 mm). Předpovědi meteorologů ještě o Velkém

pátku slibovaly na Bílou sobotu po celý den zcela jasnou oblohu s teplotou až kolem letních 25 °C, avšak do Česka se během noci dostalo v teplém jižním proudění velké množství prachu ze Sahary, s nímž předpovědní modely nepočítaly. Vysoké koncentrace prachových částic v ovzduší přiměly meteorology už v sobotu vpozdvečer vyhlásit pro jižní Čechy a jižní Moravu smogovou situaci, kterou pak v neděli dopoledne rozšířili na celé území republiky. Prach v ovzduší setrval až do Velikonočního pondělí, obloha tak zůstávala mléčně zakalená a teploty vystoupaly „jen“ k 23 °C.

Obdobně jako únor byl i letošní březen (a také Velikonoce) nejteplejší v historii měření, srážkově pak (necelých 21 mm) mírně podprůměrný.

Viktor Dobrev

Rybáři měli napilno. V sobotu 9. března proběhl tradiční jarní výlov rybníka v Doubravanech. Do Třeboňského rybníka poté nasadili rybáři část vylovených kaprů. O dva týdny později po rybářském plese vydávali výhry z tomboly na Babínku

Vážení přátelé, při pohledu z okna musí být už každému jasné, že zima předala vládu jaru. Teplé sluneční paprsky probouzí spící krajinu a my už můžeme vidět květy rostlin a stromů. Škola se ovšem ze spánku neprobouzí – žádný nebyl. Pilně pracujeme a učíme se novým dovednostem. A co jsme od Vánoc zažili?

V lednu se šestá třída vydala do Botanické zahrady v Praze. Mnohé děti byly překvapeny, co za krásu se skrývá za branami zahrady. Je možné, že návštěva mohla inspirovat k budoucí volbě povolání. V mateřské škole měly možnost děti zhlédnout divadelní představení *Čert a Káča*. Naši devátáci obdrželi výpisy z vysvědčení, které použili pro vyplnění přihlášek na střední školy. Letos se přihlášky podávaly poprvé elektronickou formou. S budoucími studenty jsme měli mnoho schůzek a konzultací k volbě povolání a zároveň i k vyplnění přihlášek. Všem se povedlo přihlášky odevzdat. Teď už se „jen“ připravit na přijímací řízení a je to. Všichni věříme, že se naši devátáci dostanou na své vysněné školy. Snažili jsme se je připravit, jak nejlépe umíme, a v den zkoušek jim budeme držet palce.

Každý národ by si měl uchovávat své tradice. I my na ně dbáme, a proto jsme v únoru uskutečnili masopustní průvod, který organizovaly učitelky z mateřské školy. Veselý

průvod masek prošel městem a rozdával kolemjdoucím dobrou náladu. V únoru slavíme rovněž svátek sv. Valentýna, který děti z mateřské školy využily pro výtvarné tvoření. Celý měsíc pak děti zakončily hudební pohádkou *Domku, domku, domečku*.

Na začátku března ve škole probíhala třídní kola recitační soutěže. Celá soutěž vyvrcholila 13. března ve „vyprodané“ obřadní síni městského úřadu. I tato akce je pro školu již tradiční a žáci se na ni těší. Mnozí návštěvníci poprvé v životě slyšeli báseň „Ostrava“ od Petra Bezruče v podání někoho jiného než Jiřího Wimmra.

Na základě veřejnosprávní kontroly školy několikrát navštívili v průběhu měsíce ledna a února pracovníci Státního úřadu inspekce práce a zároveň pracovnice České školní inspekce. Obě inspekce pro nás, jako nové vedení, byly příležitostmi pro zlepšení fungování celé organizace.

Dovolte mi na závěr poděkovat všem zaměstnancům školy za jejich kvalitní práci. Pevně věřím, že stejně jako rozkvétá příroda za okny, bude opět rozkvétat i naše rozálovická škola.

Mgr. Petr Tesař
ředitel školy

Ve středu 20. března navštívila devátá třída v rámci výuky Ekocentrum Huslík v Poděbradech

Do okresního kola recitační soutěže postoupilo sedm žáků naší školy, ale žádný z nich se na předních místech neumístil. Ve středu 20. března probíhala výuka v přírodě, 3. třída využila naučnou stezku Holské rybníky

Foto Petr Černošský, 14. a 19. března 2024

Rok 1924

Nejzásadnější událostí roku 1924 se v mladé Československé republice stala pozemková reforma. Ta měla být jednou z opor nově vzniklého demokratického státu, její výsledky však zůstaly daleko za původním očekáváním a sliby politiků. V polovině dubna 1919 schválilo Revoluční národní shromáždění zákon o zabránění velkého majetku pozemkového, kterým stát získal do svého vlastnictví (tedy de facto znárodnil) zemědělskou půdu, kterou hodlal následně přerozdělit (rozprodat), zejména bezzemkům. Zákon stanovoval zábor pozemků nad 150 ha zemědělské půdy, či nad 250 ha celkové půdy. Reforma probíhala téměř po celé období první republiky, přesto nebyla polovina zabrané půdy vůbec rozdělena. Nemalou část získal státní podnik Československé státní lesy a statky, zbytek zůstal ležet ladem. Celkem bylo zestátněno přes 40 000 km² (4 milióny ha) půdy (včetně luk a lesů), ale přiděleno bylo pouze kolem 18 000 km².

Reformu také provázely různé skandály, korupce a klientelismus: primárně byla cílena na majetek církve a šlechty. Ve výsledku ale bylo církvi zabráno jen asi 16 % zemědělské půdy a z 1900 šlechtických latifundistů (vlastníků rozsáhlých pozemků) postihla zhruba pouhou stovku.

V Rožďalovicích byla nejprve během roku 1921 provedena parcelace kostelních a děkanských pozemků jejich dlouhým drobným pachtýřům. Celkem bylo rozděleno 15 ha 4 arů 86 m² kostelních a 1 ha 8 arů 33 m² děkanských pozemků stávajícím dvaceti nájemníkům. Cena 1 ha se pohybovala v rozmezí od 2100 Kč do 2500 Kč podle bonity dané půdy. Co do velikosti se jednalo o pozemky s výměrou zhruba od 0,4 ha do 1,3 ha. Podle kronikáře Josefa Havelky tím přišel zdejší kostel o třetinu příjmů na svou údržbu a nutné opravy.

Jak probíhala parcelace zdejšího velkostatku a některé další události roku 1924 nám přiblíží zápisy kronikáře Františka Havlíka.

POKUS VLOUPÁNÍ DO POŠTOVNÍHO ÚŘADU

Dne 30. března udál se zde pokus vloupání do poštovního úřadu. Jeden československý příslušník ze Schönwaldu, okres Frýdlant, a dva příslušníci polští od Přemyšlu zmíněného dne o půldruhé hodině noční pokoušeli se pomocí dokonalých lupičských nástrojů vloupati do poštovního úřadu. Byli však ještě včas probudivší se Annou Valešovou, bydlící v téměř domě, vyplašeni, takže loupež se jim nepovedla.

Nato odebrali se pěšky na železniční zastávku ve Mlýnici a jeli pak vlakem k Rožďalovicům, kde byli ve vlaku dvěma četníky zatčeni a k Okresnímu soudu v Libáni dopraveni. Při jejich prohlídce bylo u nich nalezeno různé dokonalé lupičské náčiní, sloužící k dobývání ohnivzdorných pokladen a též dvě automatické, osmi ostrými náboji nabitě pistole. Krajským soudem v Mladé Boleslavi byli odsouzeni k dvouletému žaláři a oba cizinci po odpykání trestu vyhoštěni z naší republiky.

Pro zajímavost, kterak četnictvo mohlo vědět, že lupiči nacházeli se ve vlaku jedoucím od Jičína, nutno uvést ještě toto:

V domě, kde byl poštovní úřad, bydlel také výpravčí vlaku. Ten ještě v noci s ostatními obyvateli zvěděl, že neznámí lupiči pokoušeli se o vloupání do domu a že byli vyplašeni. Toho dne měl zmíněný úředník na stanici službu, a když po příjezdu nejranějšího vlaku od Jičína sděloval tu příhodu vlakovému personálu, tu vlakvedoucí poznamenal, že na zastávce v Mlýnici nastoupili tři neznámí muži, kteří mu byli podezřelými, a že by to mohli být oni lupiči. Ihned poslán nenápadně ze stanice na kole posel do města, aby co nejrychleji o tom uvědomil četnictvo. Zatím vlak byl ve stanici zámyslně zdržován a všichni vlakoví a staniční zaměstnanci udržova-

li lupiče v ostrážitém dohledu. Rychle se dostavili dva četníci a za pomoci železničního personálu podezřelce zatkli a dopravili k soudu. Poněvadž dopustili se zločinů i na Nymbursku, byli souzeni krajským soudem mladoboleslavským.

ÚMRTÍ BÝVALÉHO STAROSTY MĚSTA ANTONÍNA TICHÉHO

Dne 29. května pohřben byl bývalý a mnoholetý starosta zdejšího města Antonín Tichý, majitel koloniálního obchodu. Starostou města byl od podzimu 1905 do 15. června 1919. Byl též předsedou zdejší Občanské záložny. V době pak světové války, a ještě po státním převratu byl Okresním obilním úřadem ustanoven komisionářem (obstaravatelem) k nákupu obilí a bramborů pro politický okres Jičín. Zdejší občanstvo mělo jemu co děkovati, že za války netrpělo citelným nedostatkem životních potřeb, neboť jmenovaný jako starosta města a komisionář hleděl a snažil se zdejší obec dle možnosti dostatečně zásobovati. Pohřbu jeho zúčastnily se skoro všechny místní spolky a hojnosti občanstva.

ZÁBOR PŮDY OD VELKOSTATKU A JEJÍ PŘÍDĚL ZDEJŠÍM ZÁJEMCŮM

Zákonodárci našeho osamostatnělého Československého státu uváděli ve skutek mnohé reformy, zvláště sociální, hos-

Husova ulice na pohlednici z poloviny 20. let, vpravo původní obchod někdejšího starosty města Antonína Tichého

podářské a jiné, mezi nimiž jedna z nejvýznamnějších byla reforma pozemková.

Byl vydán zákon ze dne 16. dubna 1919 číslo 215 Sb. zákonů a nařízení, o zabrání velkého majetku pozemkového. To byl takzvaný zákon záborový.

§ 2. Velkým majetkem pozemkovým jest rozuměti, jestliže výměra náležející v území Československé republiky jediné osobě nebo týmž spoluvlastníkům je větší než 150 ha půdy zemědělské (rolí, luk, zahrad, vinic, chmelnic) nebo 250 ha vůbec.

§ 3. Ze záboru je vyloučen mimo některé jiné majetek zemský, okresní a obecní.

§ 5. Zábořem uvedeným v § 1. nabývá Československá republika práva zabraný majetek přejímati a přidělovati.

§ 9. O náhradě za převzatý majetek bude rozhodnuto zvláštním zákonem.

§ 10. O osobách a korporacích, kterým lze půdu přiděliti, o výměře přidělu a právech k němu a o omezeních práva vlastnického k přidělené půdě budou dána podrobnější ustanovení zvláštním zákonem.

§ 11. Ze záboru nesmí býti propuštěno více než 500 ha půdy (§ 2).

§ 15. Úkony tímto zákonem státu svěřené obstará úřad pozemkový. Ten je podřízen

ministerské radě, jeho předsedu jmenuje prezident republiky, správní výbor bude volen Národním shromážděním.

K zákonu záborovému ze dne 16. dubna 1919 byly později vydány ještě dvě novely, které některá ustanovení zákona zčásti pozměnily.

Dále byl vydán zákon ze dne 30. ledna 1920 číslo 81 Sb. zákonů a nařízení, kterým se vydávají po rozumu § 10 zákona záborového ustanovení o přidělu zabrané půdy a upravuje se právní poměr ku přidělené půdě. To byl takzvaný zákon přidělový.

§ 1. Zabranou a převzatou půdu, pokud ji stát sám nepodrží, nebo nepoužije k účelům všeobecně prospěšným, přidělí pozemkový úřad:

1. Jednotlivcům, a to malým zemědělcům, domkářům, drobným živnostníkům, zaměstnancům zemědělským i lesnickým a bezzemkům, a to zvláště legionářům a příslušníkům ozbrojené moci československé, jakož i pozůstalým po těch z nich, kteří padli ve válce za vlast, válečným invalidům atd.

2. Sdružením, která se skládají z osob uvedených pod číslem 1.

3. Jednotlivcům i sdružením k účelům bytovým.

4. Sdružením zemědělským a spotřebním.

5. Obcím a jiným veřejným svazům.

6. Jiným osobám právnickým, ústavům a zařízením k účelům vědeckým, lidumilným a obecně prospěšným.

§ 3. Půda nemůže být přidělena uchazečům:

1. kteří nemají státního občanství,
2. kteří byli odsouzeni pro trestné činy,

3. kteří jsou tělesně nebo duševně neschopni věnovati se zemědělství.

§ 29. Chystané provádění přidělu půdy jest uvéstí vhodným způsobem v obecnou známost a budiž také náležitě vyhlášeno, kdy a kam je podávati žádosti za přiděl půdy. Bližší ustanovení o těchto věcech budou dána nařízeními.

Zdejší velkostatek Jiřího Lobkowicze (dvory: Rožďalovice, Zámostí, Hasina a Pojedy) měl před zábořem výměru 641 ha rolí a luk a 713 ha lesů. Z volné ruky prodal velkostatek ještě před zábořem jako rozptýlenou a stavební půdu a dlouholetým pachtýřům 20 ha rolí. Obci pak Doubravanům prodal les Hájek ve výměře 28 ha.

Pro přiděl půdy zájemcům bylo státním úřadem pozemkovým od zdejšího velkostatku zabráno celkem 238 ha rolí a luk – lesy však žádné. A z této výměry připadlo na dvůr Rožďalovice asi 70 ha, na dvůr Zámostí asi 33 ha, na dvůr Hasina asi 35 ha a na dvůr Pojedy okolo 100 ha.

Zabraná půda byla pak přidělena zájemcům z Rožďalovic, Podolí, Zámostí, Hasiny, Tuchomě, Košíka, Doubravan, Žitovic, Pojed a Bošína.

Aby při přidělování půdy zdejšími zájemcům mohlo být postupováno účelně a se žádoucím výsledkem, byl zde ze zájemců ustaven takzvaný poradní sbor. Jeho předsedou byl Josef Lukavec z čp. 9, důvěrníkem za Jednotu malozemědělců při straně národně sociální Josef Voseček z čp. 102, za invalidy a legionáře Josef Paleček z čp. 214 a za zaměstnance velkostatku zahradník Matěj Dráb. Přidělovým komisařem byl inženýr Kubín z Jičína.

Bylo zde odbýváno několik porad a schůzí, dále konány zájezdy k župnímu obvodovému úřadu pozemkovému v Mladé Boleslavi, ano i k správnímu výboru státního úřadu pozemkového v Praze. Nápomocným a vlivným rádcem v záležitosti té byl poradnímu sboru národně socialistický poslanec Laube.

Nešlo však vše tak hladce a lehce. Celá akce byla podmíněna hlavně zákonitými ustanoveními, pak někteří ze zájemců byli k věci té i trochu nedůvěřivými v mylné domněnce, že jim půda nebude přidělena trvale. Tež nemohli se tak rychle a snadno ani mezi sebou dohodnouti ve výběru přidělované půdy, která někde byla lepší a výhodnější, jinde méně hodnotnější a vzdálenější. Konečně ale celá věc byla přivedena k šťastnému a shodnému konci a půda byla přidělena celkem 57 zdejšími zájemcům, kteří si ji přáli a o ni žádali. Přiděl obdrželi drobní zemědělci a živnostníci, dále legionáři, invalidé a i bezzemci.

Přiděleny byly role i louky. Cena pozemků byla mírná a řídila se dle bonity či jakosti půdy, již bylo několik tříd a pohybovala se většinou mezi 4 až 5 tisíci Kč za 1 ha. Kupní cena nemusela být zaplacená najednou, nýbrž byly povoleny splátky, které se posílaly šekovými výplatními lístky Státnímu úřadu pozemkovému v Praze. Právní smlouvy čili kontrakty na přidělené ty pozemky budou však zájemcům státním úřadem pozemkovým vydány mnohem později, jistě po několika až létech, neboť rozsáhlá ta akce, prováděná po celé Československé republice vyžádá si ohromné práce a času. Noví vlastníci přidělených pozemků ale již po žních 1924 na nich orali, silí a v roce 1925 ponejprv již sklízeli úrodu.

Připravil Viktor Dobrev

List z učitelského zápisníku

Zajímavý dokument našel na půdě svého domu po dřívějších majitelích (Kněžourkovi) pan Lubomír Sládek. List není datován, ale lze usuzovat, že spadá přibližně do doby přelomu 19. a 20. století. Přepis několika stránek ze zápisníku učitele Cypriana Koudelky, který působil na zdejší obecné škole, porídil jeho synovec (jméno neznáme). Hodlal text přetisknout patrně v některém dobovém regionálním periodiku, k tomu ale zřejmě nikdy nedošlo. Činíme tak tedy nyní s odstupem více než jednoho století na stránkách našeho zpravodaje. Panu Lubomíru Sládkovi děkujeme za zapůjčení dokumentu a svolení k jeho zveřejnění.

Prohraboval jsem se kdysi ve staré truhle, která patřivala mému strýci učiteli Cyprianu Koudelkovi, a tu dostal se mi do ruky vetšij kus zažloutlého papíru. Byl asi součástí většího zápisníku, protože byl stránkovan čísly 35 a 36.

Seznal jsem na první pohled, že jsou to výpisky, jež činil si můj strýček ze školních prací svých žáků, když býval ještě učitelem zdejší obecné školy v Rožďalovicích.

Poněvadž tyto výkvetky žákovské prosy mne nemálo pobavily, předkládám je čtenářům se skrovnou prosbou, aby rovněž příkře neposuzovaly tyto naivnosti dětských duší.

I. ŠKOLNÍ PRÁCE

Jak se pozná člověk z Rožďalovic v Praze?

Člověk z Rožďalovic se v Praze pozná, když každých deset kroků poskočí, protože v Rožďalovicích je vrchní kanalisace a každý musí po desíti krocích přeskakovati louž.

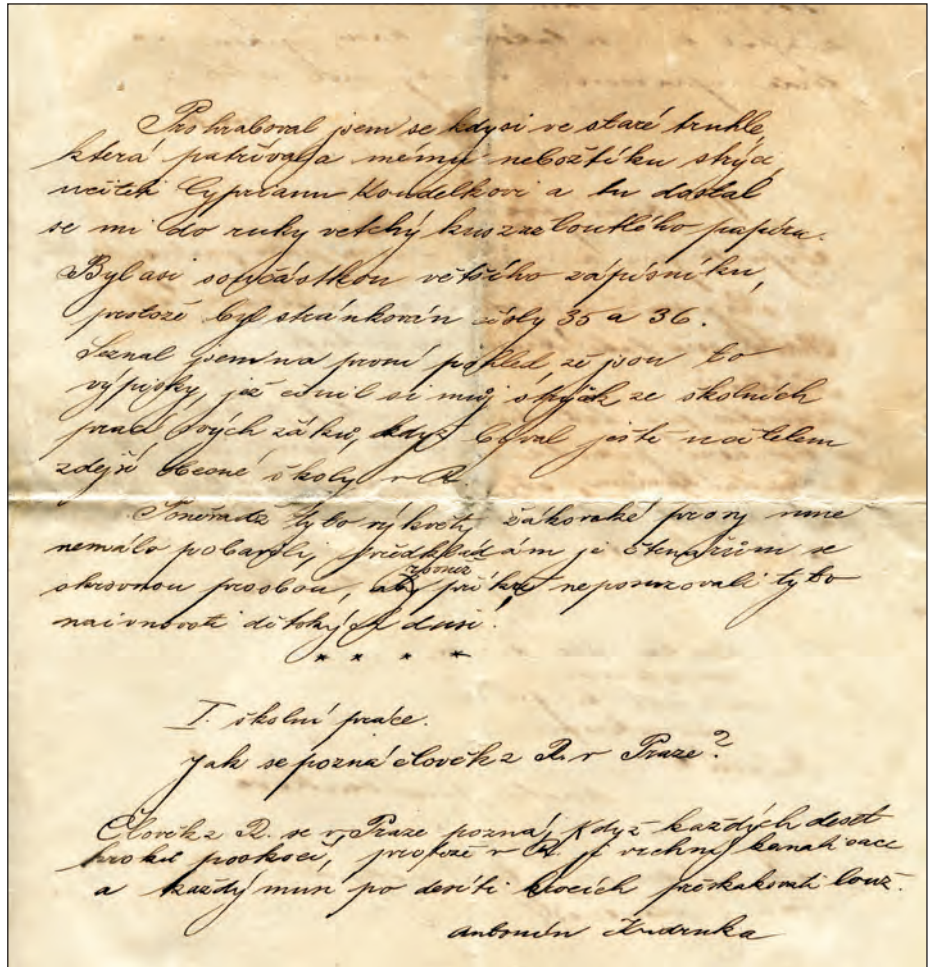
Antonín Kudrnka

Když se strhne v září u „Mariánského obrázku“ v Praze rvačka, tak to jistě šilhavej Tonda a Franta Vonásků z Rožďalovic jedou z chmele.

Josef Šťastný

Já nevím, jak se člověk z Rožďalovic v Praze pozná, protože jsem tam nebyl. Kdybych se tam náhodou někdy podíval, koupil bych si takovou káču, jakou má Ferda správcovic. Ten by měl vztek.

Josef Novák

První stránka nalezeného dokumentu

II. ŠKOLNÍ PRÁCE

Popište psa a přidejte o něm jedno známé přísloví.

Pes je zvíře ušlechtilé a masožravé, ale náš Vořech žere také brambory a kafe.

Příspěví: „Kdo chce psa bít, hůl si naje.“ – Já ale myslím, že to není pravda. Onehdy jsem lezl k Zahradníkovům, abych si uřízl pěkný prut na Vořecha. Zahradník mne chytil a byl jsem bit jak žito.

Václav Kříčka

Pes má dvě oči, čtyři nohy, dvě uši, jednu hlavu a jeden ocas.

Příspěví: „Pes na basu nehraje.“

(jméno žáka neuvedeno)

VIII. ŠKOLNÍ PRÁCE

Napište dopis svému příteli, přítelkyni.

Milá Mařko!

Já se na Tebe hněvám, protože jste s Adélou Tlustou o mne klepaly. Jen ať si dá pozor, já něco vím, ale nesmím to říci. Povědě-

la mi to Anka Pirlova. Přijď dnes k nám, když si vezmeš s sebou panenky a švestky, tak ti to řeknu.

Pozdravuj tatínka a maminku, dědečka a babičku.

Zdraví Tě Tvá Františka Vošťálková

Milý Venco!

Co stále děláš? Jak se máš? Já se mám dobře. Podruhé Ti budu psát více.

S pozdravem

J. Pěnička

P. S. Zapomněl jsem napsati, že mám nové kalhoty.

Milý Pepíku!

Přijď dnes k nám, žádný nebude doma, já vím o vrbacích. Přijď jistě – mám novou kudlu a naše koza už dojí.

Srdečně Tě zdraví Tvůj přítel

V. Sýkora

Více onen vetšij kus papíru neobsahoval.

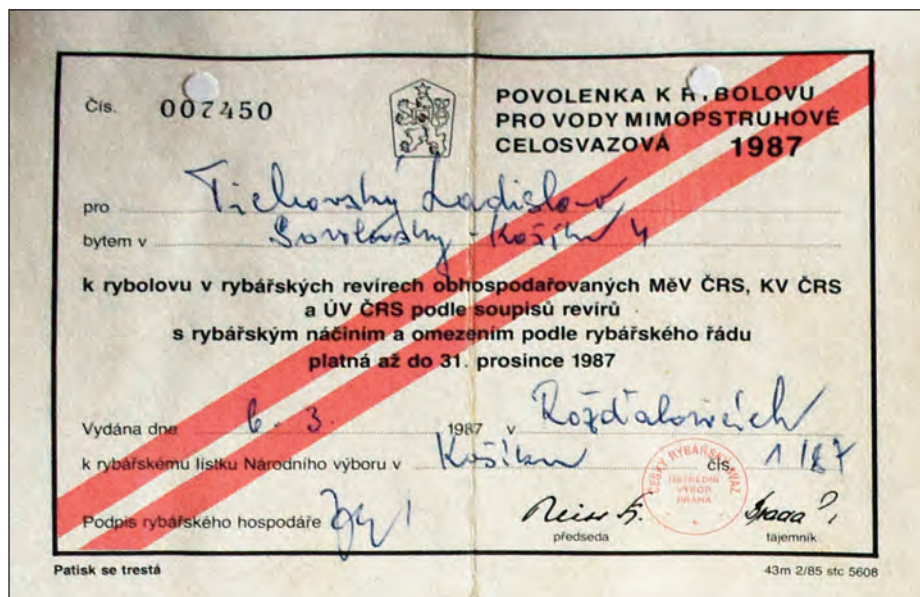
Připravil Viktor Dobrev

Léta 1987–1988

ROK 1987

Výroční členská schůze se konala v sobotu 21. února na sále radnice v Rožďalovicích. Hospodář Zdeněk Nechánský seznámil přítomné rybáře se změnami na rybářském revíru Mrlina 2: „Od letošního roku je v soupisu revíru Středočeského kraje uvedena nádrž ve Křinci a od roku 1988 jsme nuceni zařadit do soupisu revíru veškeré vodní nádrže patřící do našeho rybářského revíru. V lednu tohoto roku byla na ministerstvo zemědělství a výživy v Praze zaslána žádost o zařazení Libáňského potoka včetně nádrže Hasina do pstruhového revíru. Jen malá část rybářů z okolních organizací (hlavně z Nymburka) vlastní pstruhovou povolenku, a tak se tímto způsobem nově získaná Hasinská nádrž ochrání pro naše rybáře.“

Předseda Josef Košťák ve své zprávě krom jiného uvedl: „Dobře jsme zvládli organizační i hospodářské záležitosti, a proto jsme vstoupili v letošním roce i do společenského života uspořádáním rybářského plesu v Rožďalovicích. Předpokládám, že ten letošní bude natolik úspěšný, abychom mohli založit dobrou tradici rybářských balů.“

První rybářský ples se konal v sobotu 28. února 1987 na sále Radnice. Hlavními pořadateli se stali Josef Košťák, Jiří Severa, Zdeněk Kelyman. Z dochovaného vyúčtování lze vyčíst: Příjem ze vstupného a tomboly 6431 Kčs. Po odečtení nákladů zůstalo rybářům 330 Kčs. Jako zajímavá vzpomínka na tento první rybářský ples zůstala tři velkoplošná plátina, na kterých jsou namalované rybářské obrázkové vtipy. Tato

plátina se používají při rybářských plesech dodnes. (V letošním roce to tedy bylo již po osmatřicáté.)

V roce 1987 bylo vydáno 59 povolenek celosvazových, 110 krajských, 16 mládežnických, 98 dětských. Na rybářský revír se vysadilo 2300 kg kapra, 180 kg lína, 240 kg štiky.

V květnu tohoto roku předal František Mlejnecký vedení rybářského krouž-

Český rybářský svaz, místní organizace v Rožďalovicích

Vás srdečně zve na

RYBÁŘSKÝ PLES

který se bude konat dne 28. února 1987
ve 20 hodin v sále hotelu Radnice

K tanci bude hrát soubor Akord Dobrovice

Vstup 15 Kčs - Tombola - Společenský úbor

TZ 73 Nymburk

Rožďalovice 10.4.1988

Místní organizace
Svazu rybářů
R o ž ě a l o v i c e

P o t v r z e n í

na částku 200,-Kčs/slovy: dvě stě korun/, za promítnuté
krátké filmy, které si Vaše organizace objednala.

Předal: J. Košťák
Převzala: C. Tvrďá

J. Hrouda, ved. kina
MÍSTNÍ KINO
ROŽĎALOVICE

ku v Rožďalovicích Janu Nožičkovi. Třetí ročník rybářských závodů mládeže se konal v sobotu 6. června na nádrži v Žitovlicích za účasti 37 dětí. S celkovým úlovkem 90 cm ryb zvítězil jedenáctiletý Petr Hošek z Rožďalovic.

V sobotu 19. září rybáři poprvé slovíli nádrž Hasina. Kapr byl po výlovu vrácen zpět, ostatní ryby rozvezeny na povodí Mrliny. Je plánováno příští jaro na nádrž Hasina vysadit pstruha duhového.

Výborová schůze v pondělí 5. října řešila přestupek našeho člena Ladislava Tichovského, který na rybářském revíru Jizera 2 - MO Benátky nad Jizerou lovil ryby v zakázaném úseku. Rybářská stráž z Benátek mu odebrala jeho celosvazovou povolenku a zaslala ji naší rybářské organizaci k dořešení. Výborová schůze rozhodla o odebrání povolenky do konce roku 1987. Povolenka zůstala založená v poště a díky této události se dochovala jako vzácný historický doklad z těchto let.

ROK 1988

Od 1. ledna má rybářská organizace Rožďalovice pstruhový revír. Jeho označení je Mrlina 2 P - 413037. Revír tvoří úsek Libáňského potoka od vtoku do Hasinského potoka až k hrázi bývalého Křešického rybníka. K revíru patří nádrž Hasina - 1,5 ha.

Do soupisu mimopstruhových revírů Středočeského kraje je zařazeno celkem devět vodních nádrží, které patří do revíru Mrlina 2 - 411066. Podlužany - 1,5 ha, Žitovlice - 0,7 ha, Zámostí - 0,2 ha, Ledečky -

0,2 ha, Křinec - 0,4 ha, Zábrdovice - 0,2 ha, Nové Zámky - 0,2 ha, Svídnice - 0,5 ha, Dymokury - 0,9 ha. Od tohoto roku mohl na těchto vodách lovit každý rybář, který vlastnil krajskou nebo svazovou povolenku. Hospodář Nechánský vydal 53 povolenek celosvazových (po 300 Kčs), 105 krajských (po 170 Kčs), 20 krajských mládežnických (po 85 Kčs), 117 dětských (po 10 Kčs). Na pstruhový revír vydal 6 celosvazových (po 350 Kčs), 35 krajských (po 200 Kčs), 9 dětských (po 50 Kčs). Na rybářský revír se v tomto roce vysadilo 2340 kg kapra, 460 kg lína, 66 kg štiky, 32 kusů sumce o váze 16 kg. Na pstruhový revír se vysadilo 40 000 kusů plůdku pstruha potočního dovezeného z MO - Turnov.

Druhý rybářský ples se konal v sobotu 20. února na sále Radnice v Rožďalovicích. Hrál opět hudba Akord Dobrovice. Předseda Josef Košťák vyjednal v pátek 25. března od 18 hodin v kině Rožďalovice filmové představení „Ryby našich vod“. Sešel se plný kinosál dospělých rybářů i rybářské mládeže. Zhlédli několik krátkých filmů o chovu ryb a jejich lovu. Z této akce se nám dochovalo potvrzení z dnes již neexistujícího kina Rožďalovice, které vedl učitel Josef Hrouda.

Celkem 117 kusů dětských povolenek vydaných v tomto roce je historický rekord, který již nikdy nebyl překonán. Děti pracovaly ve čtyřech rybářských kroužcích. Ve Vestci vedl mladé rybáře Jaroslav Jeník, ve Křinci Vladimír Sádlo, v Rožďalovicích Jan Nožička. V Dymokurech se ujal vedení rybářského kroužku mladý zaměstnanec

Státního rybářství Chlumec nad Cidlinou Michal Chmelař. Rybář, který se s dětmi zaměřil na závodní rybařinu a rybolovnou techniku připravil šestičlenné družstvo dětí na účast v okresním kole soutěže „Zlatá udice 88“. Konala se v sobotu 14. května na jezeře Sadská a zúčastnily se jí tyto děti ze Základní školy Dymokury: Ladislav Karlas, Zdeněk Karlas, Zdeněk Zach, Jaroslav Sládek, Andrea Kiššová, Irena Havránková. Z šesti zúčastněných družstev obsadily děti z dymokurské školy 4. místo.

Čtvrtý ročník rybářských závodů mládeže se konal v sobotu 4. června na nádrži Žitovlice za účasti 53 dětí. S celkovým úlovkem 260 cm ryb zvítězil třináctiletý Aleš Hnát z Vestce.

V roce 1988 je na revíru Mrlina 2 celkem uloveno 4952 kusů ryb o váze 4970 kg, z toho 2097 kusů kapra o váze 3717 kg, 779 kusů lína o váze 281 kg, 366 kusů štiky o váze 556 kg, 423 kusů okouna o váze 80 kg, 3 kusy amura o váze 12 kg.

V sobotu 19. listopadu je na radnici v Rožďalovicích svolána mimořádná členská schůze. Hlavním bodem programu je „liknavé“ plnění pracovních povinností a nezájem členů účastnit se členských schůzí. V usnesení je odsouhlaseno: „Každý člen si splní brigádnickou povinnost 12 hodin v termínu od 1. května do 30. září (brigády nebylo možno platit). Neomluvená účast na členské schůzi znamená prodloužení termínu vydání povolenky o 3 měsíce.“

Jan Nožička

Historie všesokolských sletů

Za necelé tři měsíce bude zahájen XVII. všesokolský slet v Praze. Dějištěm hlavních sletových dnů od 30. června do 5. července 2024 bude Fortuna Arena v Praze. Které všesokolské slety tomu předcházely?

V roce 1882 se konala jubilejní slavnost Sokola Pražského. Dvacet let od založení Sokola prošel Prahou slavnostní průvod 1600 krojovaných sokolů. Na Střeleckém ostrově 696 cvičenců zacvičilo gymnastickou sestavu za účasti Miroslava Tyrše. Tato slavnost je uváděna jako I. všesokolský slet.

Další slet sokolové plánovali na rok 1887. Tehdejší rakousko-uherské úřady však nepovolily v takovém rozsahu sokolskou akci, a tak II. všesokolský slet se uskutečnil jako doprovodná akce jubilejní výstavy 1891 v Praze. Slet proběhl v Královské oboře nedaleko výstaviště, kde se jubilejní výstava konala. Cvičiště bylo provizorní s tribunami pro 7000 diváků. Slet byl čtyřdenní a na jeho závěr prošel Prahou průvod 5520 krojovaných sokolů, z nichž 2310 přímo cvičilo ve dnech 27. až 30. června na cvičišti.

V roce 1895 bylo v 350 tělocvičných jednotách Sokola přes 36 000 organizovaných cvičenců. III. všesokolský slet se uskutečnil v době Národopisné výstavy lidu československého ve dnech 28. června až 1. července 1895. Sletová cvičení probíhala na Letenské pláni. Hlavní pozornost zaujalo hromadné cvičení 4200 mužů. V průvodu Prahou šlo 7550 krojovaných sokolů.

V roce 1901 byl uspořádán IV. všesokolský slet. Pro tuto akci byl na Letenské pláni postaven cvičební areál pro 22 000 diváků a 6000 cvičenců. Cvičení probíhala ve dnech 28. až 30. června a 1. července. Mezi 9000 cvičenci předvedlo 800 žen cvičení s kužely. Průvod Prahou, ve kterém pochodovalo přes 11 000 krojovaných sokolů, byl poprvé zachycen na filmový pás. Film se do současné doby nedochoval.

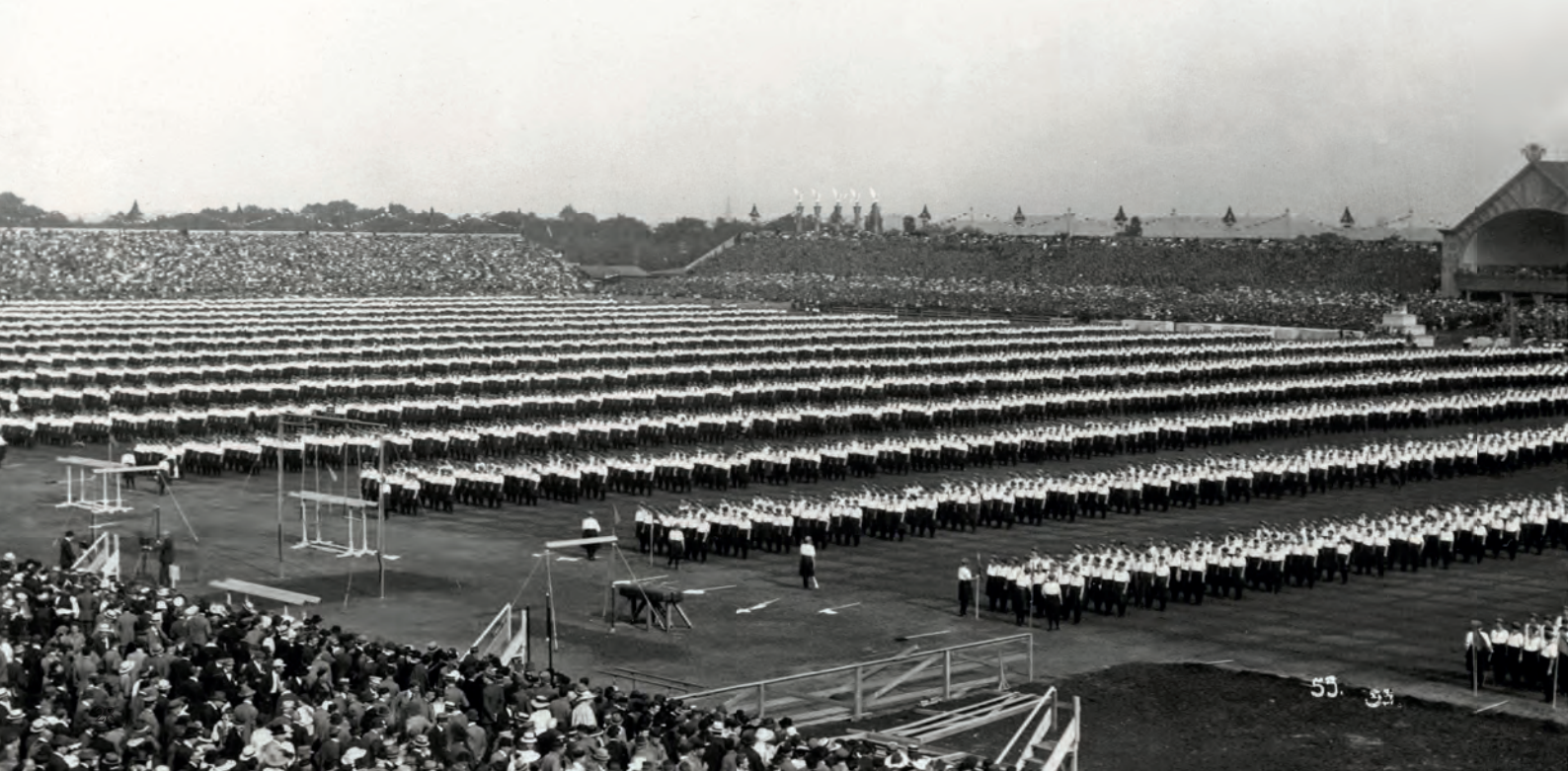
V roce 1907 se konal V. všesokolský slet v Praze ve dnech 28. června až 1. července. Na Letenské pláni cvičilo přes 10 000 cvičenců z mnoha jednot. V průvodu Prahou prošlo přes 13 000 krojovaných sokolů.

Člen kolínského Sokola, kapelník František Kmoch složil k V. všesokolskému sletu sokolskou píseň „Vítězný pochod“.

Pro VI. všesokolský slet byl v roce 1912 upraven cvičební areál s tribunami pro 100 000 diváků. Sletu se zúčastnili sokolové ze slovanských zemí, ale i cvičenci z Francie, Itálie a dalších evropských zemí, dokonce i z Ameriky. Sletové dny probíhaly od 27. června do 4. července 1912. Sokolská cvičení zhlédlo přes 300 000 diváků. Při hlavním cvičení mužů cvičilo na ploše současně 11 340 sokolů a při hlavním cvičení žen vystoupilo současně 5612 sokolek. V průvodu Prahou šlo 17 212 krojovaných sokolů a sokolek a cvičenců z mnoha zemí. Do pochodu hrálo osm dechových hudeb. Celý slet byl natáčen na filmový pás a po sletu byl uveden do kin jako hodiňový dokument.

První světová válka byla nucenou přestávkou mezi slety. Ve vznikajících legiích měli sokolové významné slovo. V Rusku a ve Francii pořádali sokolové i během války sokolská cvičení a veřejná vystoupení, zejména v Rusku. V legiích byl uplatňován sokolský duch, který pomáhal legionářům překonávat válečné útrapy. Dokládají to i slova prvního prezidenta T. G. Masaryka: „Bez Sokola by nebylo legií, bez legií by nebylo Československa.“

V roce 1920 se konal VII. všesokolský slet v Praze na Letenské pláni (foto dole). Sletová aréna byla vybudovaná na rozloze 128 700 m² pro 150 000 diváků. Cvi-

čení se zúčastnilo žactvo, dorost, muži i ženy. Hlavní sokolská cvičení byla 27. až 30. června. Svě sestavy předvedlo postupně více než 50 000 cvičenců včetně armády. Sletová cvičení sledoval prezident republiky T. G. Masaryk s manželkou Charlottou z hlavní tribuny.

V pořadí VIII. všesokolský slet se konal v roce 1926. Hlavní cvičiště bylo vybudováno na Strahově. Areál na rozloze 60 hektarů s tribunami pro 130 000 diváků a se zázemím pro 35 000 cvičenců. Na cvičební plochu bylo možno umístit 14 000 značek pro cvičence. Stavba pod patronací prezidenta republiky začala v létě 1925. Návky skladeb v sokolských jednotách a župách probíhaly od roku 1923. Sletový rok 1926 začínal Zimními sletovými hrami v Krkonoších, kterých se zúčastnilo 90 lyžařů.

Rok 1932 byl sletovým rokem IX. všesokolského sletu. Byl věnován 70. výročí vzniku Sokola a 100. výročí narození Dr. Miroslava Tyrše. Strahovský areál byl přejmenován na Masarykův stadion. Rekonstrukcí stadionu vzniklo místo pro 180 000 diváků. Ze sletových dnů byly vysílány přímé rozhlasové přenosy v podání legendárního reportéra Josefa Laufera.

Hlavní sletové dny byly začátkem července, kde se představilo 188 000 cvičenců. Prahou prošly tři průvody a v nich 104 000 sokolů z celého světa.

Rok 1938 byl sletovým rokem X. všesokolského sletu. Byl to slet s největší návštěvností, vystoupení 348 000 cvičenců zhlédlo přes 2 300 000 diváků. Protiválečné odhodlání bránit svou vlast vyjádřili muži skladbou skladatele Pecháčka „Pří-

saha republice“. V této skladbě cvičilo na ploše stadionu 30 000 sokolů. Průvod Prahou trval čtyři hodiny a stal se národní manifestací sokolů před nastupujícím nacistem.

V roce 1946 obnovil Sokol svoji činnost a v roce 1948 uspořádal XI. všesokolský slet. Hlavní sletové dny proběhly v druhé polovině června. Na ploše stadionu se vystřídalo 118 000 cvičenců, které denně sledovalo 200 000 diváků. V průvodu Prahou pochodovalo 75 000 sokolů, 9000 hostů a přes 900 jezdců na koních. Sletový průvod sokolů Prahou se stal protikomunistickou manifestací, po níž následovala perzekuce členů Sokola, která vyvrcholila úplným zákazem činnosti Sokola v roce 1956.

Činnost Sokola byla obnovena po roce 1989, XII. všesokolský slet se konal v Praze v roce 1994, XIII. všesokolský slet v roce 2000, XIV. všesokolský slet v roce 2006, XV. všesokolský slet v roce 2012 a XVI. všesokolský slet v roce 2018.

V příštím čísle Rožďalovicka pojednáme o účasti rožďalovických sokolů na těchto sletech.

Rudolf Valeš

Zmije obecná

Bude to tak 15 let, co jsme na jaře trávil s kamarádem další dubnový víkend na jeho chalupě v Jestřebí v Krkonoších. Na velké louce nedaleko domu jsme v minulosti občas zahlédli zmiji, ale toho roku jich tady bylo opravdu hodně. Různě velké, různě barevné – od šedomodré až po hnědou, a taky s různě výraznou charakteristickou klikatou čarou na hřbetě.

Samozřejmě že chytit si zmiji a pořádně si ji zblízka prohlédnout není úplně dobrý nápad, zvlášť pro amatéra. Zkusil jsem to, a protože po ránu byl had ještě pomalý, zkušeně jsem chytil krásně vybarveného (asi) samečka za hlavou. Ten se ale během vteřinky pohnul a svoje jedové zuby lehce zakousl do mého ukazováčku. Nečekal jsem to, a tak jsem se lekl, hada upustil, a i když na prstě skoro nic nebylo, radši jsem se vracel zpátky na chalupu. Příhodu jsem Jirkovi už ani pořádně nedopověděl. Udělalo se mi špatně, střídala se zimnice s horkem a na prstě, který už trochu bolel, se začal objevovat „puchýř“. Radši jsme se zastávkami na zvracení, uháněli autem do nejbližší nemocnice. Tady se všechny příznaky ještě prohloubili, hlavně prst zčernal, ale po kapačkách už jsem se začal cítit zase lépe. Doktoři usoudili, že na podání séra to není, tělo zdravého člověka si se zmijím jedem poradí. Je třeba ale dodat, že pro malé děti, nebo naopak staré lidi, může být uštknutí naším jediným jedovatým hadem smrtelně nebezpečné. Já tak odcházel po čtyřech dnech z nemocnice domů bohatší o další zajímavou zkušenost.

Od té doby mám ke zmiji obecné (*Vipera berus*) ještě větší respekt, než jsem měl před nepovedeným odchytím. Na druhou stranu při svých vycházkách do rožďalovické přírody po ní pátrám. Podle ústních sdělení se v minulosti vyskytovala na Bahenských loukách v okolí rybníčku Knížku severně od Tuchomi (Václav Lekeš). Výskyt v této oblasti registruje i web Biolib.cz (mapování ohrožených druhů živočichů) ve čtverci č. 5656. Naopak zde chybí údaje ze sousedního čtverce 5657, odkud mi starší nálezy na severozápadním břehu Hasinského rybníka potvrdili Viktor Dobrev a Jiří Musil. Docela nedávno (24. dubna 2019) zde našla a vyfotografovala zmiji obecnou Marie Wichnerová u svého domu čp. 34 na Hasině.

Já jsem zatím tak úspěšný nebyl. Jednou jsem našel přejetou zmiji na silnici

Tuchom – Prodašice a vloni 29. září 2023 jsme s malým Adamem našli mrtvý exemplář (viz foto) na asfaltové cestě vedoucí od Pilského rybníka právě směrem k této silnici. Vypadá to tedy, že v tuchomských lesích stále ještě malá populace zmije obecné přežívá.

Jedná se sice o hada s největším celosvětovým rozšířením, ale v České republice je považován za kriticky ohrožený druh. Budme tedy, zejména při projíždění lesy severně a severozápadně od Rožďalovic, pozornější.

Zmije obecná je vzácný druh a v letošním roce je vyhlášena plazem roku. Naši pozornost si jistě zaslouží. A nechtejte me ji...

Jiří Rejsek

Zimní období jsme využili k hledání minerálů v okolí Rožďalovic. Ukázky achátů a chalcedonů pochází z Mlýnce, Podlužan, Svíd-nice a Kopidlna, další nálezy ještě čekají na zpracování. Ze sbírky J. Rejska

Rehek domácí – pták roku 2024

Stalo se již mnoholetou tradicí, že Česká společnost ornitologická vyhláší je ještě před začátkem jara tzv. ptáka roku. Volba ptačího druhu, který je tímto titulem pro daný rok poctěn, má upozornit na konkrétní problém, jenž tento druh má ve vztahu s lidskou činností. Letos vybraným ptákem roku byl zvolen rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*). Mohlo by se zdát, že zrovna tento druh žádnou potíž s člověkem nemá. Naopak. Patří mezi druhy, kterým lidská přítomnost vyhovuje a své původní skalní prostředí vyměnil za lidská sídla. Tak proč volba padla na něj?

Dalo by se říci, že rehek domácí se stal jakýmsi modelovým druhem. Jako když vědci pustí do bludiště myš a pozorují, jak rychle z něj najde cestu ven. V případě rehka je bludištěm prostředí lidských sídlišť a myší rehek domácí. A jak se ukazuje, je, a zřejmě i bude, stále co sledovat.

Rehka domácího asi není třeba dlouze představovat. Je to štíhlý pěvec velikosti vrabce. Celé tělo je jednotně šedé, jen ocasní pera jsou nápadně rezavá. Dalším nápadným znakem rehků je jejich neustálá neposednost. I když zrovna stojí na místě, neustále „dělají dřepy“, pohupují se na místě. Pouze samečci dvou a víceletí mají hlavu, hrud' a břicho uhlově černé. Odtud také jeho lidový název komínček. V České republice nalézáme rehky domácí téměř výhradně v podmínkách sekundárního urbánního prostředí lidských sídel.

Samec rehka zahradního, dole: samice rehka domácího s potravou v zobáku

V jeho původním prostředí jej lze pozorovat např. v pískovcových skalních oblastech Českého ráje.

Podíváme-li se na tělesnou stavbu rehka domácího, zjistíme, že je spíše subtilní a křehčí, v porovnání např. se sýkorami, vrabci, zvonky nebo stehlíky. I jeho zobák je tenký, uzpůsobený k přijímání spíše drobného hmyzu. Donedávna byl také mezi striktně hmyzožravé druhy zařazován. A také mezi druhy tažné. To se ale v posledních letech začalo poměrně rychle měnit. Zřejmě v důsledku klimatických změn se jeho areál rozšíření posunul vý-

razně na sever a na mnoha místech rehek upustil od riskantního sezónního tahu do Středomoří a zůstává ve střední Evropě i během zimy. A tyto změny chování populace rehka domácího jsou právě důvodem zájmu ornitologů o tento druh nejen v letošním roce.

Jak bylo již zmíněno, rehek je uzpůsoben převážně k příjmu potravy živočišné, což je drobný hmyz, pavouci a další bezobratlí. Je velmi vynalézavý ve způsobech získávání potravy. Kromě běžného sběru své kořisti v trávě, v keřích a na stromech umí potravu také vyhrabávat zpod spada-

Samec rehka domácího krmící vzletné mládě, dole: samice rehka zahradního

ného listí nebo se na chvíli vznášet jako kolibřík na jednom místě. O jeho přizpůsobivosti pak svědčí to, že během zimních měsíců se jeho hlavní složkou potravy stávají nejrůznější dužnaté plody, např. černý bez, loubinec nebo rakytník.

Flexibilitu druhu dokazuje také rozsáhlý hnízdní areál rehka domácího. Sahá od severozápadní Afriky a Pyrenejského poloostrova až k Mongolsku a centrální Číně. Na tomto obrovském území vytváří šest poddruhů, které se od sebe navzájem dosti výrazně liší nejen velikostí těla, ale i zbarvením.

Rehek domácí není jediným našim rehem. V České republice se poměrně hojně vyskytuje i rehek zahradní (*Phoenicurus phoenicurus*). Liší se zbarvením především samců a také obýváním odlišného prostředí. Rehek zahradní dává přednost raději řídkým lesním porostům. Oba druhy se od sebe oddělily v době evolučně poměrně nedávné (asi před třemi miliony let). O tom svědčí i skutečnost, že se mezi sebou úspěšně kříží a tito kříženci mohou být i nadále plodní.

Jen z tohoto krátkého výčtu zajímavostí o rehu domácím je zřejmé, že tento pta-

čí druh stojí za pozornost a zájem vědců. Patří mezi nemnoho ptačích druhů, jejichž stavy v České republice neklesají, spíše naopak. Jeho úspěšnost spočívá především v přizpůsobivosti výběru hnízdního prostředí, dále je to široké potravní spektrum, postupné opouštění riskantních migračních tras, velký reprodukční potenciál a malá věrnost mláďat k hnízdišti. Přestože velmi drobný a nenápadný, svůj značný evoluční potenciál slibuje rehkovi šťastnou budoucnost. A ornitologům mnoho dalších zajímavých poznatků.

Vladimír Šoltys

Od 7. do 10. března se A tým vydal na soustředění do Plzně, aby doladil formu a posílil týmovou soudržnost. Proběhly zde nejen intenzivní tréninky, které měly za cíl připravit tým na nadcházející soutěžní zápasy (foto nahoře). FC Trnavan ve spolupráci s místními podnikateli realizuje technické zázemí pro závlahu hřiště (foto uprostřed). Fotbalové hřiště bylo nutno před jarní sezonou zvelebit (např. nátěr branek, hrabání staré trávy v okolí areálu apod.). Brigády se zúčastnili jak samotní hráči, tak trenéři a rodiče dětí

Místní odbočka Odboru přátel Slavia Fans Rožďalovice uspořádala ve dnech 6. až 8. března autobusový zájezd do Milána na utkání osmifinále Evropské ligy mezi domácím AC Milán a SK Slavia Praha

Vydatné únorové deště a s nimi spojené vzestupy hladin vodních toků zaměstnaly rožďalovické hasiče hned dvakrát: v neděli 11. února byli povoláni k odčerpání vody z nádržky v Seleticích, kde hrozilo její přetečení (foto nahoře), v sobotu 24. února pak pročišťovali v Podlužanech propustek odvádějící vodu z Návesního rybníka do Mrliny (foto dole).

V pátek 26. ledna likvidovali v Husově ulici olej vyteklý z osobního automobilu na komunikaci a během února vyjízďeli také ke dvěma požárům: v sobotu 10. února zasahovali při požáru na Farmě Pojedy a o dva dny později v bývalém kopidlenském cukrovaru

Od začátku roku probíhá rekonstrukce hasičské zbrojnice

Tradiční velikonoční běh (závod bylo možné absolvovat i na kole) se konal o Velkém pátku 29. března. Sportovní akce se zúčastnilo 32 sportovců

INZERCE

spolehlivost / plný servis / čestné jednání

**Reality pro oblast
Nymburska a Jičínska**

**Radomíra
NECHÁŇSKÁ**

certifikovaná realitní makléřka

 facebook.com/radkarealitnimaklerka

prodej - pronájem - odhad nemovitosti - služby notáře

tel.: 734 111 584 | www.radomiranechanska.cz

ROŽĎALOVICKÉ LETNÍ SLAVNOSTI

20.7.2024 Areál FC Trnavan

14:00 Otevření areálu

Stánky s občerstvením

Animační program: oblíbené pohádkové postavičky v životní velikosti

Vystoupení pro děti:

Focení s maskoty

Soutěže, hry a mnoho dalšího

16:00 _ 18:00 Ochutnávání (prodej) gulášů

16:00 _ 18:30 Hlasování o nejlepší guláš

18:00 _ 19:00

**Michal Hrůza
& Kapela Hrůzy**

19:30 vyhlášení vítěze soutěže „Rožďalovický kotlík“

20:00 _ 21:00

**Richard Krajčo
& Nikolaos Grigoriadis**

21:30 _ 22:30

ARGEMA

23:00 _ 2:00 **Elán Revival**

CENA VSTUPENEK:

Únor, březen: dospělá 500,- / studentská 150,-

Duben, květen, červen a červenec do 19.7.2024: dospělá 700,- / studentská 250,-

Na místě 20.7.2024: 850,- / studentská 300,-

Děti do 120 cm ZDARMA / Studentská = od 120 cm do 18 let

Předprodej vstupenek na Městském úřadě v Rožďalovicích
a na www.rozdalovice.eu

RADIOHOUSE

Richard Krajčo

& Nikolaos Grigoriadis

Michal Hruza

& Kapela Hruzy

ARGEMA

ROŽDALOVICE DŘÍVE A NYNÍ

Stavba dřevěného mostu do Zámostí v roce 1909 (archiv města Rožďalovice)

Stejně místo dnes (10. ledna 2024), foto Viktor Dobrev

